

Latvijas Republikas un Lietuvas Republikas līgums

Publicēts: 01.11.2020.

Latvijas Republikas un Lietuvas Republikas līguma piemērošana

2013.gada 1.aprīlī ir stājies spēkā [Latvijas Republikas valdības un Lietuvas Republikas valdības līgums par bijušajā PSRS uzkrāto apdrošināšanas periodu ieskaitīšanu](#) (turpmāk – Līgums), tādējādi novēršot dubultu periodu ieskaitīšanu apdrošināšanas stāžā.

Līguma mērķis ir novērst situāciju, kad, piešķirot pensiju saskaņā ar Latvijas un Lietuvas normatīvajiem aktiem, abas valstis apdrošināšanas stāžā ieskaita vienus un to pašus darba vai tam pielīdzinātos periodus, kas uzkrāti bijušajā PSRS līdz 1991.gada 1.janvārim.

Līgums attiecas uz personām vai šo personu ģimenes locekļiem, kuras vienlaicīgi ieguvušas vai iegūs tiesības uz pensiju saskaņā ar Latvijas un Lietuvas normatīvajiem aktiem, un, ja abas minētās valstis, aprēķinot šo personu pensiju, ņem vērā vienus un tos pašus darba un tam pielīdzinātos periodus līdz 1991.gada 1.janvārim bijušās PSRS teritorijā, izņemot periodus Latvijas un Lietuvas teritorijā vai valstu teritorijā, ar kuru Latvija ir noslēgusi līgumu sociālās drošības jomā.

Ja Latvija vai Lietuva ņem vērā vienus un tos pašus bijušās PSRS apdrošināšanas periodus līdz 1991.gada 1.janvārim, tad tos personas apdrošināšanas stāžā ieskaita tā puse, kurā uzkrātais kopējais apdrošināšanas stāžs pilnos gados ir garāks, bet ja abu valstu kopējais apdrošināšanas stāžs pilnos gados ir vienāds, tad tos personas apdrošināšanas stāžā ieskaita tā puse, kurā persona pēdējoreiz bija apdrošināta, t.i., kurā valstī ir pēdējais apdrošināšanas periods pirms pensijas piešķiršanas.

Piemēram, Latvijas pilsonis dzīvo Latvijā. Viņš Latvijā ir nostrādājis 14 gadus, Lietuvā – 11 gadus un Kazahstānā – 3 gadus (līdz 01.01.1991.). Personai ir tiesības gan uz Latvijas pensiju, gan uz Lietuvas pensiju. Abu valstu nacionālās tiesību normas paredz periodu Kazahstānā ieskaitīt apdrošināšanas stāžā. Salīdzina 14 gadus Latvijā un 11 gadus Lietuvā. Latvijas apdrošināšanas stāžs ir garāks nekā Lietuvas apdrošināšanas stāžs, tāpēc darbu Kazahstānā ieskaitīs Latvijas apdrošināšanas stāžā.

Īpaši nosacījumi ir tādiem periodiem, kas tiek pielīdzināti bijušās PSRS apdrošināšanas periodiem. Līgums paredz šādus pielīdzinātos periodus:

darbs vienas puses uzņēmuma struktūrvienībā, kas veikts otras puses teritorijā (Latvijas vai Lietuvas);

obligātais militārais dienests, virsdienests karavīriem un dienests virsniekiem bijušās PSRS armijā, neatkarīgi no bijušās PSRS valsts teritorijas, izņemot gadījumus, ja uzskaitītie periodi uzkrāti valsts teritorijā, ar kuru Latvija ir noslēgusi līgumu sociālās drošības jomā;

darbs bijušās PSRS militārajās vienībās, neatkarīgi no bijušās PSRS valsts teritorijas, izņemot gadījumus, ja šis periods uzkrāts valsts teritorijā, ar kuru Latvija ir noslēgusi līgumu sociālās drošības jomā.

Ja Latvija vai Lietuva ņem vērā vienus un tos pašus pielīdzinātos bijušās PSRS apdrošināšanas periodus līdz 1991.gada 1.janvārim, tad tos personas apdrošināšanas stāžā ieskaita tā puse, kurā persona dzīvo pensijas pieprasīšanas brīdī. Savukārt, ja persona nedzīvo ne Latvijā, ne arī Lietuvā, tad šos periodus personas apdrošināšanas stāžā ieskaita tā puse, kurā uzkrātais kopējais apdrošināšanas stāžs pilnos gados ir garāks, bet ja abu valstu kopējais apdrošināšanas stāžs pilnos gados ir vienāds, tad šos periodus apdrošināšanas stāžā ieskaita tā valsts, kurā persona pēdējoreiz bija apdrošināta.

Ja bijušās PSRS apdrošināšanas periodi vai periodi, kas pielīdzināmi bijušās PSRS apdrošināšanas periodiem, jau ir bijuši ieskaitīti Latvijas vai Lietuvas apdrošināšanas stāžā, tad kompetentā institūcija (Latvijas vai Lietuvas), kas ņemusi vērā minētos periodus

nemainās šādos gadījumos:

kad personai tiek piešķirta jauna veida pensija;

kad pensija tiek piešķirta no jauna;

kad tiek veikts pensijas pārrēķins sakarā ar to, ka persona pierāda papildu apdrošināšanas periodus;

kad persona, kurai piešķirta pensija, pārvietojas no vienas valsts uz otru.

<https://www.vsaa.gov.lv/lv/latvijas-republikas-un-lietuvass-republikas-ligums>